

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Tom N. Pedersen, 5557 2119

Vår dato
01.06.2015
Dykkar dato
«REFDATO»

Vår referanse
2015/5057 542.1
Dykkar referanse
«REF»

Bolaks AS
Lammaneset
5640 Eikelandsosen

Løyve til utslepp for Bolaks AS til oppdrett av berggylt og rognkjeks på lokaliteten Lønningdal II i Os kommune

Bolaks AS får løyve til utslepp til luft og vatn for produksjon av reinsefisk av rognkjeks og berggylt med maksimal samla biomasse på inntil 50 tonn på lokaliteten Lønningdal i Os kommune. Utsleppsløyvet er gitt i medhald av forureiningslova § 11, jf. § 16. Miljøtilstanden på lokaliteten skal følgjast opp med enkel overvaking av sedimenttilstanden ved utsleppspunktet (tilpassa MOM B gransking) anna kvart år for å kunne vurdere trongen for reinsing av avlaupsvatnet.

Løyvet med tilhøyrande vilkår er lagt ved dette brevet. Fylkesmannen har regulert dei tilhøva som blir vurdert til å ha dei mest alvorlege miljømessige konsekvensane.

Vi viser til søknad frå Bolaks AS av 19. mars 2015 oversendt frå Hordaland fylkeskommune 7. april 2015.

Bolaks AS søker om løyve til landbasert produksjon av reinsefisk av rognkjeks og berggylt på lokaliteten Lønningdal II i Os kommune med ein biomasseproduksjon inntil 50 tonn.

Løyvet erstattar tidlegare vedtak og gjeld på dei vilkåra som følgjer vedlagt. Det er ikkje gyldig før Hordaland fylkeskommune har gitt løyve etter akvakulturlova.

Løyvet gjeld òg for utslepp frå reingjering av produksjonsutstyr og medisiner. Det er sett vilkår for handtering av fiskeavfall og anna avfall ved anlegget. Løyvet gjeld ikkje for slaktning, sløyving og foredling av fisk.

Dersom løyvet ikkje er teke i bruk innan to år, må verksemda melde frå til Fylkesmannen, jf. forureiningslova § 20.

Fylkesmannen vil påpeike at negative miljøpåverknader isolert sett er uønskt. Verksemda pliktar å redusere utsleppa så langt det er mogleg utan urimelege kostnader og pliktar å unngå unødvendig forureining, jf. forureiningslova § 7.

I tillegg til dei krava som følgjer av løyvet, pliktar verksemda å overhalde forureiningslova, produktkontrolllova, og dei forskriftene som er heimla i desse lovene. Enkelte av forskriftene er nemnt i løyvet. Vi viser til www.regelhjelp.no for informasjon om andre reglar som kan vere aktuelle for verksemda.

Fylkesmannen har ikkje sett krav til substitusjon av kjemikalie i løyvet. Krav til substitusjon følgjer direkte av produktkontrolllova § 3a.

Brot på løyvet er straffbart etter forureiningslova §§ 78 og 79. Også brot på krav som følger direkte av forureiningslova og produktkontrolllova, og forskrifter fastsett i medhald av desse lovene, er straffbart.

Vurdering

Fylkesmannen har handsama søknaden etter forureiningslova og vurdert han etter naturvern-, friluftsliv-, vilt-, lakse- og innlandsfiskeinteresser, og naturmangfaldlova.

Søknaden gjeld oppstart av landbasert produksjonen av settefisk av rognkjeks på lokaliteten Lønningdal i Os kommune.

Tilhøvet til plan

Produksjonsanlegget er landbasert og plassert på areal som er regulert til næringsføremål i kommuneplanen. I Lønningdal har det vore tre løyver til akvakultur. Eit settefiskanlegg for laks og auke med løyve til 1 mill settefisk, eit landbasert løyve til marin fisk (avvikla) og eit sjøbasert matfiskanlegg (avvikla). Settefiskanlegget er pr. dato ikkje i drift. Det landbaserte anlegget for marin fisk skal no takast i bruk til produksjon av reinsefisk. Løyvet til landbasert akvakultur for marin fisk vart gitt i 1989. Det har vore avgrensa aktivitet i anlegget i lengre tid. Området er sett av til akvakultur i kommuneplanen sin arealdel.

Vilt, laksefisk/innlandsfisk, naturvern og friluftsliv

Tiltaket fører ikkje til mogleg påverknad på laksefisk/innlandsfisk i området då det her er tale om landbasert produksjon av rognkjeks og berggyllt.

Det er ikkje funne registrering av særlege interesser knytt til naturvern eller friluftsliv området. Lokaliteten har i lengre tid vore nytta til akvakulturføremål.

Sjøområdet som resipient

Utsleppet frå anlegget skal skje på 40 djup i Samnangerfjorden, ei forlenging av Fusafjorden og Bjørnefjorden. Vassførekomsten Samnangerfjorden (0260050802-C) har god økologisk tilstand. Djupaste punkt i Samnangerfjorden er 400 m. Det er ei terskel på 300 m djup før overgangen til Fusafjorden og Bjørnefjorden. Største utsleppa til Samnangerfjorden kjem frå to matfiskanlegg og eit settefiskanlegg. Samnangerfjorden har god vassutskifting til Fusafjorden og Bjørnefjorden.

Det er her søkt om utsleppsløyve for produksjon av inntil 50 tonn reinsefisk. Dei to matfiskanlegga har løyve til produksjon av 4.680 tonn MTB matfisk.

Det vart gjort straummåling på lokaliteten i samband med etablering av matfiskanlegg i 2006. Målingane vert gjort ned til 15 m djup og syner at det er svak straum på lokaliteten.

Det er ingen tersklar mellomutsleppspunktet og resipienten.

Fylkesmannen har ikkje sett krav om reinsing av avlaupsvatnet. Utsleppet går til same resipient som det to matfiskanlegga som begge er eigd av Bolaks AS, og utgjer ein liten del av dei samla utsleppa til vassførekomsten. Det er gitt løyve til produksjon av inntil 50 tonn, men det vil ta tid før produksjonen kan blir så stor. Det er sett krav om oppfølging av

påverknaden ved utsleppspunktet (tilpassa MOM B gransking) som vil vere grunnlag for å vurdere krav til reinsing av utsleppet.

Støy

Produksjon på anlegget skjer inne i bygningar som er plasserte på nedsida av fylkesveg 137. Det er ikkje venta at støy kan bli eit problem for omgjevnadene.

Naturmangfald

Det er ingen registreringar av utvalde naturtypar, verneområde eller raudlistearter i *Naturbase* eller *Artskart* som vil kunne kome i konflikt med reinsefiskanlegget på Lønningdal .

Kunnskapsgrunnlaget for denne avgjerda er strauummålingar og resipientgranskingar gjort på lokaliteten. Kunnskapen om naturmangfaldet i våre fjordsystem er avgrensa, noko som avspeglar seg i dei databasane vi har til rådvelde. Dette inneber at det kan kome ny kunnskap som kan ha påverknad på seinare avgjerder. Grunnlaget blir vurdert som tilstrekkeleg, jf. naturmangfaldlova § 8.

Vi vurderer det som å vere liten risiko for at miljøet skal bli uakseptabelt negativt påverka av å etablere denne på Lønningdal. Vi vurderer tiltaket som positivt for regionale bestander av leppefisk då oppdrett av reinsefisk vil føre til redusert fangst av regionale bestandar. Fylkesmannen vurderer tiltaket som å vere tilstrekkeleg dokumentert til at føre-var-prinsippet ikkje blir gjeldande, jf. naturmangfaldlova § 9.

Den samla belastninga på resipienten som heilskap (vassførekomsten Samnangerfjorden) blir i liten grad auka (inntil 0,1 %) når det gjeld utslepp av organisk materiale, jf. § 10 i naturmangfaldlova.

Dersom det syner seg at det kan bli naudsynt å setje inn tiltak for å hindre eller avgrense skade på naturmangfaldet, skal kostnadene berast av tiltakshavar, jf. naturmangfaldlova § 11.

Bolaks AS pliktar å ta i bruk miljøforvarlege teknikkar og driftsmetodar som er tilgjengelege for næringa i dag (BAT), jf. naturmangfaldlova § 12.

Konklusjon

Fylkesmannen meiner at kunnskapsgrunnlaget er til stades til å kunne gje eit utsleppsløyve for produksjon av reinsefisk av rognkjeks og berggylt med ein biomasseproduksjon på inntil 50 tonn på lokaliteten Lønningdal II. Utsleppsløyvet er gitt i medhald av forureiningslova § 11, jf. § 16.

Fylkesmannen har vurdert risiko for ulemper ved tiltaket som akseptable i høve til fordelane tiltaket gir i form av meir miljøvenlege avlusingsmetodar, arbeidsplassar og matproduksjon.

Miljøtilstanden på lokaliteten skal følgjast opp med enkel overvaking av sedimenttilstanden ved utsleppspunktet (tilpassa MOM B gransking) kvart tredje år for å kunne vurdere trongen for reinsing av avlaupsvatnet.

Verksemnda kan bli pålagt å utføre meir omfattande overvaking, eller delta i dei undersøkingane som Fylkesmannen finn nødvendig for å kartleggje forureiningseffekten anlegget har på resipienten, jf. forureiningslova § 51.

Risikoklasse

Verksemnda er plassert i risikoklasse 4. Fylkesmannen har lagt storleik på produksjonen og eigenskapane til resipienten til grunn for val av risikoklasse. Han er gradert frå 1 til 4, der 1 er høgaste risiko. Risikoklassen angir forventta ressursbruk ved tilsyn, jf. forureiningsforskrifta § 39-6. Han har òg innverknad på kor ofte vi vil gjennomføre tilsyn med verksemnda og storleiken på gebyret ved tilsyn.

Gebyr for sakshandsaming

Fylkesmannen tar sakshandsamingsgebyr for arbeidet med løyve. Reglane om gebyrinnkrevjing er gjeve i forureiningsforskrifta kapittel 39. Vi har plassert verksemnda under gebyrsats 4, jf. forureiningsforskrifta § 39-4 om arbeid med fastsetjing av nye løyve. Verksemnda skal betale 21 000 kroner i gebyr for sakshandsaminga. Miljødirektoratet sender faktura.

Verksemnda kan klage på vedtaket om gebyrsats til Miljødirektoratet innan 3 veker etter at dette brevet er motteke, jf. forureiningsforskrifta § 41-5. Ei eventuell klage bør vere grunngeven og skal sendast til Fylkesmannen i Hordaland. Ei eventuell klage fører ikkje automatisk til at vedtaket blir utsett. Verksemnda må derfor betale det fastsette gebyret. Om Miljødirektoratet imøtekjem klagen, vil det overskytande beløpet bli refundert.

Erstatningsansvar

Utsleppsløyvet frittek ikkje verksemnda for erstatningsansvar for forureiningsskade, jf. § 10 og kap. 8 i forureiningslova.

Klage

Partane i saka eller andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket til Klima- og forureiningsdirektoratet jf. forvaltningslova. Send klagen til Hordaland fylkeskommune innan tre veker etter at anlegget har fått løyve etter akvakulturlova.

Dersom vedtaket blir påklaga, kan Fylkesmannen eller Miljødirektoratet etter førespurnad vedta at vedtaket ikkje skal gjelde før klagen er endeleg avgjort, jf. forvaltningslova § 42.

Partane i saka har etter forvaltningslova §§ 18 og 19 rett til å sjå saksdokumenta. Fylkesmannen kan på førespurnad gi nærare opplysningar om sakshandsaminga.

Med helsing

Ingrid Torsnes
senioringeniør

Tom N. Pedersen
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:

Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	Bergen
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Os kommune	Postboks 84	5202	Os
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN

Løyve etter forureiningslova for landbasert produksjon av reinsefisk av rognkjeks og berggyllt til Bolaks AS

Fylkesmannen gjev Bolaks AS løyve med heimel i forureiningslova § 11, jf. § 16. og det er endra med heimel i § 18. Løyvet er gjeve på grunnlag av opplysningar i søknad av 17. april 2015 og opplysningar som kom fram under handsaminga av søknaden. Løyvet gjeld frå 22. mai 2015.

Dersom verksemda ønskjer endringar utover det som vart opplyst i søknaden eller under sakshandsaminga og som kan ha miljømessig verknad, må verksemda på førehand avklare dette skriftleg med Fylkesmannen.

Dersom heile eller vesentlege delar av løyvet ikkje er teke i bruk innan fire år, skal verksemda sende ei utgreiing om omfanget til verksemda. Fylkesmannen vil då vurdere eventuelle endringar i løyvet.

Verksemdsdata

Verksemd	Bolaks AS
Lokalitet	Lønningdal II
Stad/gateadresse	Lammaneset
Postadresse	5640 Eikelandsosen
Kommune og fylke	Os, Hordaland
Org.nummer (verksemd)	914 880 378
Koordinatar (Euref89/WGS84)	60° 15,714' N, 5° 33,794' E
NACE-kode og bransje	03.212 Produksjon av yngel og settefisk i hav- og kystbasert akvakultur.

Referansane til Fylkesmannen

Løyvenummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2015.0318.T	1243.0045.02	4

Løyve gjeve: 01.06.2015	Endringsnummer:	Sist endra:
Ingrid Torsnes senioringeniør		Tom N. Pedersen seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og derfor inga underskrift.

¹ Forureiningsforskrifta kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med løyver og kontrollar etter forureiningslova

1. Rammer for verksemda

Løyvet gjeld forureining frå produksjon av reinsefisk av rognkjeks og berggylt. Løyvet gjeld for ein årleg produksjon av inntil 50 tonn biomasse per år.

Ved vesentlege endringar i drifta eller utsløppstilhøve må verksemda søke om endring av løyvet, jamvel om produksjonen ligg innafør 50 tonn/år. Grensene for utsløpp av denne produksjonen er berekna til 1.750 kg TotN, 190 kg TotP og 1600 kg TOC.

2. Generelle vilkår

2.1 Utsløppsavgrensingar

Dei utsløppskomponentane frå verksemda som er forventa å ha størst miljømessig verknad, er uttrykkeleg regulert gjennom spesifikke vilkår i dette løyvet. Utsløpp som ikkje er uttrykkeleg regulert på denne måten, er omfatta av løyvet så langt opplysningar om slike utsløpp vart framlagt i samband med sakshandsaminga eller må reknast for å ha vore kjent på annan måte då vedtaket vart gjort. Dette gjeld likevel ikkje utsløpp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utsløpp av slike komponentar er berre omfatta av løyvet dersom dette går fram uttrykkeleg av vilkåra i løyvet eller dei er så små at dei må reknast for å vere utan miljømessig verknad.

2.2 Plikt til å halde grenseverdjar

Alle grenseverdjar skal haldast innanfor dei fastsette midlingstidene. Variasjonar i utsløppa innanfor dei fastsette midlingstidene skal ikkje avvike frå det som følger av normal drift i ein slik grad at dei kan føre til auka skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forureining så langt som mogleg

All forureining frå verksemda, under dette utsløpp til luft, vatn, støy og avfall, er isolert sett uønskt. Sjølv om utsløppa blir haldne innanfor fastsette utsløppsgrenser, pliktar verksemda å redusere sine utsløpp, under dette støy, så langt dette er mogleg utan urimelege kostnader. Plikta omfattar også utsløpp av komponentar som det ikkje er sett uttrykkeleg grenser for i vilkår i løyvet.

For produksjonsprosessar der utsløppa er proporsjonale med produksjonsmengd, skal ein eventuell reduksjon av produksjonsnivået som er lagt til grunn i samband med sakshandsaminga, føre til ein tilsvarande reduksjon i utsløppa.

2.4 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsløppa på eit lågast mogleg nivå og for å unngå utilsikta utsløpp, skal verksemda sørge for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan verke inn på utsløppa. System/rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vere dokumentert, jf. internkontrollforskrifta § 5 punkt 7 .

2.5 Tiltak ved auka forureiningsfare

Dersom det som følgje av unormale driftstilhøve eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar verksemda å setje i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller

redusere den auka forureiningsfaren, under dette om nødvendig, å redusere eller innstille drifta.

Verksemnda skal så snart som mogleg informere Fylkesmannen om unormale tilhøve som har eller kan få forureiningsmessige følgjer. Akutt forureining skal varslast i samsvar med punkt 10.4.

2.6 Internkontroll

Verksemnda pliktar å etablere internkontroll for verksemnda si i samsvar med gjeldande forskrift. Internkontrollen skal mellom anna sikre og dokumentere at verksemnda held krav i dette løyvet, forureiningslova, produktkontrollova og relevante forskrifter til desse lovene. Verksemnda pliktar å halde internkontrollen oppdatert.

Verksemnda skal alltid ha oversikt over alt som kan føre til forureining, og skal kunne gjere greie for risikoen for forureining.

2.7 Plikt til å redusere forureining

Verksemnda skal etterleve forureiningslova sitt føre-var-prinsipp for å redusere miljøpåverknaden av drifta og forbruket av ressursar, jf. forureiningslova § 7 og naturmangfaldlova § 12 om bruk av miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar. Dette gjeld for alle interne produksjonsprosessar i anlegget.

Verksemnda pliktar som ein del av sin internkontroll å halde seg oppdatert på dokumentasjonen som finst for bransjen når det gjeld beste tilgjengelege teknologi (BAT²). For å unngå, eller avgrense ureining og avfallsproblem, skal de nytte den beste tilgjengelege teknologien som ut frå ei samla vurdering – også av økonomiske tilhøve, gir dei beste resultatata for noverande og framtidig tilstand i miljøet. Plikta omfattar også utslepp av komponentar som det ikkje er sett spesifikke grenser for.

3. Utslepp til vatn

3.1 Utsleppsmengder

Det er sett utsleppsgrenser for samla årlege utslepp. Utsleppa frå anlegget er indirekte avgrensa gjennom produksjonsramma i vilkår 1. Det er førebels ikkje sett krav om reinsing av avløpet så lenge produksjonen er mindre enn 25 tonn årleg og så lenge miljøgranskningane syner at utsleppet ikkje gjev uønskt effekt i resipienten.

3.2 Utsleppstad for prosessavløp

Avløpsvatnet skal førast til resipienten i Samnangerfjorden på 40 m djup.

3.3 Mudring

Dersom det som følgje av drifta til verksemnda skulle vise seg å vere nødvendig med mudring, skal verksemnda innhente nødvendig løyve frå forureiningsstyresmakta. Slik mudring må verksemnda koste sjølv.

² Rapport frå Nordisk Ministerråd, TemaNord 2013:529, BAT for fiskeopdræt i Norden, www.norden.org/no/publikasjoner/publikasjoner/2013-529

4. Utslepp til luft

Diffuse utslepp frå produksjonsprosessar, uteareal, lagerområde, område for lossing/lasting, reinseanlegg og anlegg for behandling av slam, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal avgrensast så langt som mogleg. Fôrlagring, spyling, reingjering og turking av utstyr, handtering av avfall og andre aktivitetar ved anlegget skal gå føre seg på ein slik måte at det ikkje fører til nemnande luktulempar utanfor verksemda sitt område.

5. Grunnforureining og forureina sediment

Verksemda skal vere innretta slik at det ikkje skjer utslepp til grunnen som kan føre til nemneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Verksemda pliktar å halde kontinuerleg oversikt over eventuell eksisterande forureina grunn på verksemdsområdet og forureina sediment utanfor. Det same gjeld faren for spreining, og om det er trong for granskingar og tiltak. Dersom det er nødvendig å setje i verk granskingar eller andre tiltak, skal Fylkesmannen varslast om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påverke forureina grunn eller forureina sediment, må ha løyve etter forureiningslova, ev. godkjenning frå kommunen³ eller Fylkesmannen⁴.

6. Kjemikal

Med kjemikal meiner vi her kjemiske stoff og stoffblandingar som blir brukt i verksemda, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikal, til dømes groehindrande middel, vaskemiddel, hydraulikkvæsker og middel for å hindre brann.

For kjemikal som blir brukt på ein slik måte at det kan føre til fare for forureining, skal verksemda dokumentere at ho har gjort ei vurdering av helse- og miljøeigenskapar til kjemikala på bakgrunn av testing eller annan relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Verksemda pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikal. Verksemda skal gjere ei kontinuerleg vurdering av faren for skadelege effektar på helse og miljø valda av dei kjemikala som blir brukt, og av om alternativ finst. Skadelege effektar knytt til produksjon, bruk og endeleg disponering av produktet, skal vurderast. Der betre alternativ finst, pliktar verksemda å bruke desse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.⁵

Stoff åleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje framstillas og seljast, eller bli brukt utan at dei er i samsvar med krava i REACH-regelverket⁶ og andre regelverk som gjeld for kjemikal.

7. Støy

Anlegget skal utformast og drivast slik at det ikkje oppstår urimelege støyplager for omgivnaden. Jamvel om verksemda held seg innafor grenseverdiane for støy, har ein likevel plikt til å redusere støy mest mogleg med hjelp av best tilgjengeleg teknologi. Dette kan

³ Forureiningsforskrifta kapittel 2 om opprydding i forureina grunn ved bygge- og gravearbeid

⁴ Forureiningsforskrifta kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

⁵ Produktkontrollova § 3a

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og avgrensing av kjemikal (REACH)

mellom anna omfatte skjerming av vifter eller omplassering / innebygging av særleg støyande maskinar. Aktivitetar som medfører fare for spesiell støy, bør i størst mogleg grad gjennomførast innanfor vanleg arbeidstid, dvs. måndag til fredag kl. 7-16.

Verksemnda sitt bidrag til utandørs støy ved omkringliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar, barnehagar skal ikkje bryte følgjande grenser, målt eller rekna ut som frittfeltsverdi ved mest støyutsette fasade:

Kvardagar	Laurdagar	Søn- og helgedagar	Kveld (kl. 19–23), kvardagar	Natt (kl. 23–07), alle døgn	Natt (kl. 23–07), alle døgn
55 L _{den}	50 L _{den}	45 L _{den}	50 L _{evening}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er A-vege ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld. Med impulsstøy er grensa 5 dBA lågare. Den strengaste grenseverdien blir lagt til grunn når impulslyd opptre i sitt med meir enn 10 hendingar pr time.

L_{evening} er A-vege ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23 –

L_{night} er A-vege ekvivalent støynivå for nattperioden 23–07.

L_{AFmax} er A-vege maksimalnivå for dei 5–10 mest støyande hendingane innanfor perioden, målte/rekna ut med tidskonstant ”Fast” på 125 ms.

Støygrensene gjeld all støy frå verksemnda si ordinære aktivitet, inkludert transport til og frå anlegget og lossing/lasting av råvarer og produkt.

Verksemnda skal halde seg innanfor alle støygrenser alle driftsdøgn. Støygrensene gjeld all støy frå anlegget, medrekna intern transport på verksemdsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkt. Støy frå bygg- og anleggsverksemd og frå ordinær persontransport av dei tilsette i verksemnda, er ikkje omfatta av grensene.

8. Energi

Verksemnda skal ha eit system for energileiing i verksemnda for kontinuerleg, systematisk og målretta vurdering av tiltak som kan setjast i verk for å oppnå mest mogleg energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energileiing skal inngå i internkontrollen til verksemnda, jf. punkt 2.6 og følgje prinsippa og metodane gitt i norsk standard for energileiing.

Systemet skal vere etablert innan 1.januar 2018.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Verksemnda pliktar så langt det er mogleg utan urimelege kostnader eller ulemper å unngå at det blir danna avfall som følgje av verksemnda. Særleg skal verksemnda prøve å avgrense innhaldet av skadelege stoff i avfallet mest mogleg.

Verksemnda pliktar å sørgje for at all handtering av avfall, under dette farleg avfall, skjer i samsvar med gjeldande reglar for dette fastsett i eller i medhald av forureiningslova, under dette avfallsforskrifta⁷.

Avfall som oppstår i verksemnda, skal verksemnda prøve å bruke på nytt i produksjonen sin eller i andre sin produksjon, eller – for brennbart avfall – prøve å utnytte det til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnytting må likevel skje i samsvar med gjeldande reglar fastsett i eller i medhald av forureiningslova og krav fastsett i dette løyvet.

⁷ Forskrift om gjenvinning og handsaming av avfall

Brenning av avfall er ikkje tillate. Avfall skal mellomlagrast på forsvarleg måte, og leverast til godkjent avfallsmottak. Mellomlagring av avfall i før levering/henting skal skje på eige område. Avfallet skal vere sikra slik at det ikkje kjem på avvege eller fører til forureining av grunn, luft eller vatn. Verksemda må kunne dokumentere levert avfallsmengde delt på ulike typar.

9.2 Handtering av farleg avfall

Lagring av farleg avfall skal skje under tak og lageret skal vere sikra mot tilgjenge frå uvedkommande. Motteke farleg avfall skal ikkje lagrast lenger enn 12 månader.

Flytande farleg avfall skal vere sikra mot søl og lekkasje med oppsamlingskar/ kantar. Anna lagring av farleg avfall skal skje på tett dekke. Farleg avfall skal ikkje blandast med ordinært avfall, og dei ulike avfallsfraksjonane må vere tydeleg merkt. Verksemda må kunne dokumentere i form av deklarasjonsskjema at farleg avfall vert levert til godkjent mottak.

9.3 Organisk produksjonsavfall

Produksjonsavfall i form av død fisk, fôrrestar, slam, feitt med vidare skal handterast på ein slik måte at det ikkje oppstår fare for forureining. Nedgraving eller dumping av slikt avfall i sjøen eller på land er ikkje tillate.

Verksemda sitt produksjonsavfall skal handterast slik at det i størst mogleg grad kan utnyttast som ein ressurs:

- Oppsamla død fisk skal konserverast omgåande ved ensilering, frysing, eller liknande og førast til eige lager før levering til godkjent mottakar. Ved ensilering skal fisken kvernast. Anlegget skal ha beredskap for å kunne handtere massiv fiskedød.
- Oppsamla slam frå reinsing av produksjonsvatn og avløp skal så langt mogeleg utnyttast til gjødsel/jordforbetningsmiddel eller energiføremål. Verksemda må ha ein plan for handtering av slammet i tråd med gjeldande regelverk⁸ på dette området. Transport til godkjent anlegg for mottak/bruk skal skje på ein slik måte at det oppstår minst mogeleg ulempe, lukt med vidare.

Død fisk og anna produksjonsavfall/slam som eventuelt inneheld restar av medisinfôr, antibiotika, insekticid eller andre miljøfarlege stoff skal handterast slik at anna oppsamla produksjonsavfall som skal utnyttast som ressurs ikkje vert ureina. Dette må lagrast i eige lager med tilstrekkeleg kapasitet.

10. Tiltak for førebyggjande og beredskap mot akutt ureining

10.1 Miljørisikoanalyse

Verksemda skal gjennomføre ein miljørisikoanalyse av verksemda si. Verksemda skal vurdere resultata med tanke på akseptabel miljørisiko. Potensielle kjelder til akutt forureining av vatn, grunn og luft skal kartleggjast. Miljørisikoanalysen skal dokumenterast og skal omfatte alle tilhøve ved verksemda som kan føre til akutt forureining med fare for helse- og/eller miljøskadar inne på område til verksemda eller utanfor. Ved modifikasjonar og endra produksjonstilhøve skal miljørisikoanalysen oppdaterast.

⁸ Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandler animalsk avfall, Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav og anna relevant regelverk

Verksemnda skal ha oversikt over miljøressursar som kan bli råka av akutt forureining og dei helse- og miljømessige konsekvensane slik forureining kan føre til.

10.2 Førebyggjande tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal verksemnda setje i verk risikoreduserande tiltak. Både sannsynsreduserande og konsekvensreduserande tiltak skal vurderast. Verksemnda skal ha ein oppdatert oversikt over dei førebyggjande tiltaka.

10.3 Etablering av beredskap

Verksemnda skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og dei risikoreduserande tiltaka som er sette i verk, etablere og vedlikehalde ein beredskap mot akutt forureining. Beredskapen skal vere tilpassa den miljørisikoen som verksemnda til ei kvar tid representerer. Verksemnda skal øve på beredskapen mot akutt forureining minimum ein gong per år.

Beredskapen skal dokumenterast i ein beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal som et minimum innehalde:

- etterprøvbare mål
- definerte fare- og ulykkessituasjonar (uhellsscenarier)
- rutinar for tiltak dersom fare- og ulykkessituasjonar inntre
- dimensjonering av personell og deira kompetanse, personleg verneutstyr, innsatsmateriell og responstid
- skildring av beredskapssamarbeid med eksterne partar
- skildring av øvingsopplegg

Verksemnda skal øve på beredskapen mot akutt forureining minimum ein gong per år. Øvinga skal leggjast opp etter dei fastsette måla for beredskapen.

10.4 Varsling om akutt forureining

Akutt forureining eller fare for akutt forureining skal varslast i samsvar med gjeldande forskrift⁹. Verksemnda skal også så snart som mogleg varsle Fylkesmannen gjennom fmhpostmottak@fylkesmannen.no i slike tilfelle.

Fylkesmannen føreset at verksemnda kan leggje fram meir utfyllande dokumentasjon, til dømes ved tilsyn, om verksemnda sine aktivitetar knytt til miljørisikoanalysen, dei førebyggjande tiltaka og beredskapen.

11. Utsleppskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1 Utsleppskontroll

Verksemnda skal ha tal på biomasseproduksjon, fôrforbruk og fôrfaktor som grunnlag for utrekning av utsleppa til vatn.

11.2 Krav til miljøtilstand

Utslepp frå anlegget skal ikkje føre til at vedtekne miljømål for vassførekomsten ikkje let seg gjere å oppnå, eller at miljøtilstanden vert redusert, jf. vassforskrifta¹⁰ og tilhøyrande klassifiseringsrettleiar¹¹ for miljøtilstand.

⁹ Forskrift om varsling av akutt forureining eller fare for akutt forureining

Utslepp frå anlegget skal ikkje føre til at gravande dyr ikkje kan eksistere ved eller i nærsona til utsleppsstaden for avløpsvatnet. I sedimenteringsområdet skal tilstandsklassa over tid ikkje vere dårlegare enn klasse II når det gjeld djupvatn, blautbotnfauna og sediment, og skal ikkje ha ei negativ utvikling.

Overflatevatnet i influensområde skal om sommaren ikkje vere dårlegare enn naturtilstandsklassa for området.

Strandsona nær anlegget skal ikkje vere synleg påverka av utslepp eller anna ureining frå anlegget.

11.3 Krav til overvaking

Verksemda skal syte for overvaking av effektar av utsleppa til sjø etter eit risikobasert overvakingsprogram. Miljøovervakinga skal i størst mogleg grad skje i samsvar med nasjonale standardar, føringar i vassforskrifta og rettleiaren for klassifisering av miljøtilstanden i vatn.

Prøvetaking, analysar og fagleg vurdering skal gjennomførast av kvalifiserte og uavhengige organ, desse bør også så langt mogleg vere akkreditert for oppgåva. Bolaks AS skal gjennomføre miljøgransking ved utsleppspunktet kvart tredje år. Granskinga kan vere ei tilpassa variant av MOM B-granskinga etter NS9410

Rapportar frå miljøgranskingar skal i grafisk og/eller tabellarisk form vise utvikling sidan siste gransking og i høve til tidlegare granskingar.

Verksemda kan etter særskild vedtak bli pålagt å gjennomføre meir omfattande granskingar eller overvaking, dersom Fylkesmannen finn dette naudsynt for å kartlegge anlegget sin forureiningseffekt på resipienten, jf. forureiningslova § 51. Verksemda kan også eventuelt bli pålagt å betale for ein høveleg del av kostnadene ved ei felles resipientgransking (enkeltstående eller vedvarande program) i lag med andre verksemder med utslepp i området.

11.4 Rapportering til Fylkesmannen

Resultat av overvaking av miljøtilstanden i resipienten skal rapporterast elektronisk til Fylkesmannen så snart som mogleg etter at miljøgranskingar er utført. Det er mogleg at denne typen anlegg i framtida kan rapportere miljøgranskingane i Altinn.

13 Utskifting av utstyr

Viss verksemda skal gjere utskifting av utstyr i verksemda som gjer det teknisk mogleg å motverke forureining på ein vesentleg betre måte enn då løyvet vart gjeve, skal Fylkesmannen på førehand få melding om dette.

Ved all utskifting av utstyr skal verksemda nytte dei beste tilgjengelege teknikkane for å motverke forureining.

14 Eigarskifte

Viss verksemda blir overdratt til ny eigar, skal verksemda sende melding til Fylkesmannen så snart som mogleg og seinast ein månad etter eigarskiftet.

¹⁰ Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) av 15.12.2006, nr 1446

¹¹ Direktorsgruppa Vanndirektivet 2013, Veileder 02:2013 Klassifisering av miljøtilstand i vann

15 Nedlegging

Viss eit anlegg blir nedlagt eller ei verksemd stansar for ein lengre periode, skal eigaren eller brukaren gjere det som til ei kvar tid er nødvendig for å motverke fare for forureining. Viss anlegget eller verksemda kan føre til forureining etter nedlegginga eller driftsstansen, skal verksemda i rimelig tid på førehand gje melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsetje nærare kva for tiltak som er nødvendig for å motverke forureining. Fylkesmannen kan påleggje eigaren eller brukaren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mogleg erstatningsansvar.

Ved nedlegging eller stans skal verksemda sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall blir teke hand om på forsvarleg måte, under dette at farleg avfall blir handtert i samsvar med gjeldande forskrift.¹² Dei tiltaka som blir sette i verk ved slike høve, skal verksemda rapportere til Fylkesmannen innan 3 månader etter nedlegging eller stans. Rapporten skal også innehalde dokumentasjon av disponeringa av kjemikalrestar og ubrukte kjemikal og namn på eventuell(e) kjøpar(ar).

Ved nedlegging av ei verksemd skal den ansvarlege sørge for at driftsstaden blir sett i miljømessig tilfredsstillande stand igjen.

Viss verksemda ønskjer å starte drifta på nytt, skal verksemda gje melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16 Tilsyn

Verksemda pliktar å la representantar for forureiningsstyresmakta eller dei som har mynde, føre tilsyn med anlegget til ei kvar tid.

¹² Avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.**

Utslepp av disse komponentane er berre omfatta av løyvet dersom dette går fram uttrykkeleg av vilkåra i løyvet eller dei er så små at utsleppet av desse ikkje har noko å seie for miljøet.

Metall og metallsambindingar:	Forkortingar
Arsen og arsensambindingar	As og As-sambindingar
Bly og blysambindingar	Pb og Pb-sambindingar
Kadmium og kadmiumsambindingar	Cd og Cd-sambindingar
Krom og kromsambindingar	Cr og Cr-sambindingar
Kvikksølv og kvikksølvsambindingar	Hg og Hg-sambindingar
Organiske sambindingar:	Vanlege forkortingar
Bromerte flammehemmarar:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorerte organiske sambindingar	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP
Enkelte tensid:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	
Polyfluoreerte organiske sambindingar (PFCS)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og sambindingar som inneheld PFOS	PFOS, PFOS-relaterte sambindingar
Langkjedete perfluoreerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA
Tinnorganiske sambindingar:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Vedlegg 2

Tiltak for å sikre mot viltskade

Naturmangfaldlova og viltlova set krav om at vi skal ta vare på viltet og leveområda deira for å sikre produktiviteten og rikdomen av artar i naturen.

Erfaringar frå akvakulturanlegg viser at dei kan føre til konflikhtar med ville dyr og fuglar. Alle typar oppdrettsanlegg, også skjelanlegg, kan lokke til seg vilt.

Innehavar av akvakulturanlegget bør av eiga interesse førebyggje viltskade. Dersom det oppstår viltskade skal innehavaren av akvakulturanlegget straks ta kontakt med viltansvarleg i kommunen for å setje i verk tiltak.

For å unngå skade på vilt kan Fylkesmannen krevje at innehavaren av akvakulturanlegget monterer flytelense med sperregarn og viltsikker port dersom anlegget ligg ved land.

Innehavaren av anlegget kan søkje om skadefelling først om det oppstår viltskade av vesentleg økonomisk omfang, og tiltak for å førebyggje viltskade ikkje nyttar.